

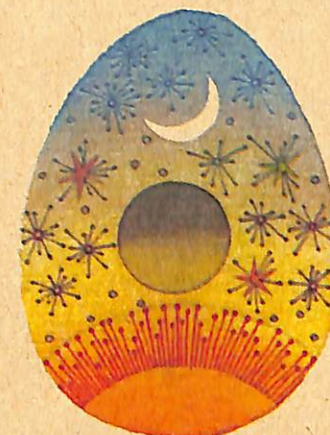

Богдан-Ігор Антонич

РОСТЕ ХЛОП'Я, МОВ КУЩ МАЛИНИ

ВІРШІ

Для старшого
дошкільного і молодшого
шкільного віку

Упорядкування
ДМИТРА ПАВЛИЧКА

Післямова
ІВАНА МАЛКОВИЧА

Художник
ВІКТОРІЯ КОВАЛЬЧУК

Київ «Веселка» 1990

У книзі вміщено вірші
Богдана-Ігоря Антонича
(1909 — 1937),
видатного українського поета,
який жив і творив
на початку нашого
століття у Львові.
Дивовижний талант цього
поки що мало прочитаного
на Україні поета,
безперечно, допоможе
маленьким читачам
полюбити рідне слово
і рідну літературу.

A 4803640202—129 137.89.
M206(04)—90

ISBN 5-301-00349-6

© Дмитро Павличко, упорядкування, 1990
© Іван Макович, післямова, 1990
© Вікторія Ковальчук, ілюстрації, 1990

ЗМІСТ

Весна	7
На кичерах сивасті трави	8
Ранній вітер	10
Ярмарок	11
На шляху	13
Антонич був хрущем...	14
Захід	14
Неситий крук над мостом крякав	16
Зелений ясень, серп і коні	17
Назустріч	19
Об хмару хмара	20
Клени	21
Весна неначе карусель	23
Село	25
Зима	26
Я розумію вас...	26

ВЕСНА

Росте Антонич, і росте трава,
і зеленіють кучеряві вільхи.
Ой, нахилися, нахилися тільки,
почуєш найтайніші з всіх слова.

НА КИЧЕРАХ
СИВАСТІ
ТРАВИ

На кичерах сивасті трави,
черлений камінь у ріці.
Смолиста ніч, і день смуглявий,
немов циганка на лиці...

І куриться із квітів запах,
немов з люльок барвистих дим.
Дрижать ялиці в вітру лапах,
голосять шепотом дрібним,
течуть униз краплини шуму,
немов з гарячих пнів смола.
Сповитий в зелень і задуму,
п'є олень воду з джерела.

РАННІЙ
ВІТЕР

Крилатий вітер, дужий вітер,
що зорі, листя й ластівки несе,
сп'яняє серце. Ех, летіти
в зелений квітень, в синь пісень!

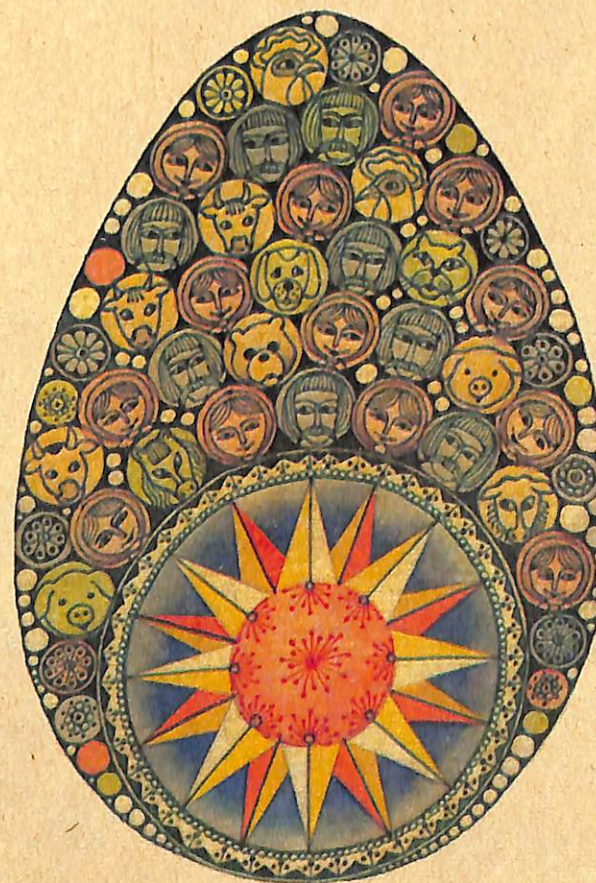

Піднявся день, мов олень з кручі,
ніч відпливла, мов корабель.
Крилатий вітер і пахучий,
мов дзенькіт сріблених шабель.

ЯРМАРОК

Мій брат — кравець хлоп'ячих мрій,
зішив з землею небо.
Горять хустки у крамарій,
немов стобарвний гребінь.

Співають теслі, бубни б'ють.
Розкрию таємницю:
червоне сонце продають
на ярмарку в Горлицях.

НА ШЛЯХУ

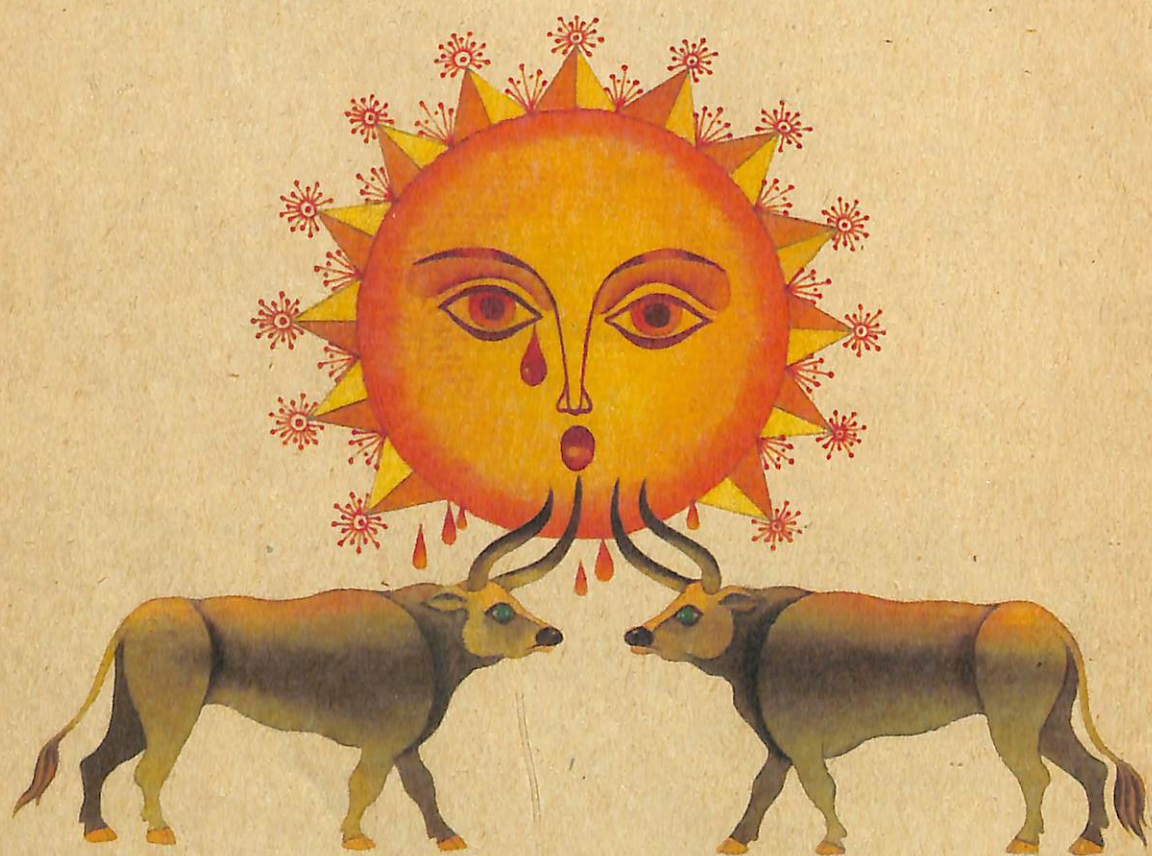
Ріка зміяста з дном співучим,
хвилясто хльостають вітри,
і день ховає місяць в кручу,
мов у кишеню гріш старий.

Клюють ліщини співом коси,
дзвенить, мов мідь, широкий шлях.
Іде розсміяний і босий
хлопчина з сонцем на плечах.

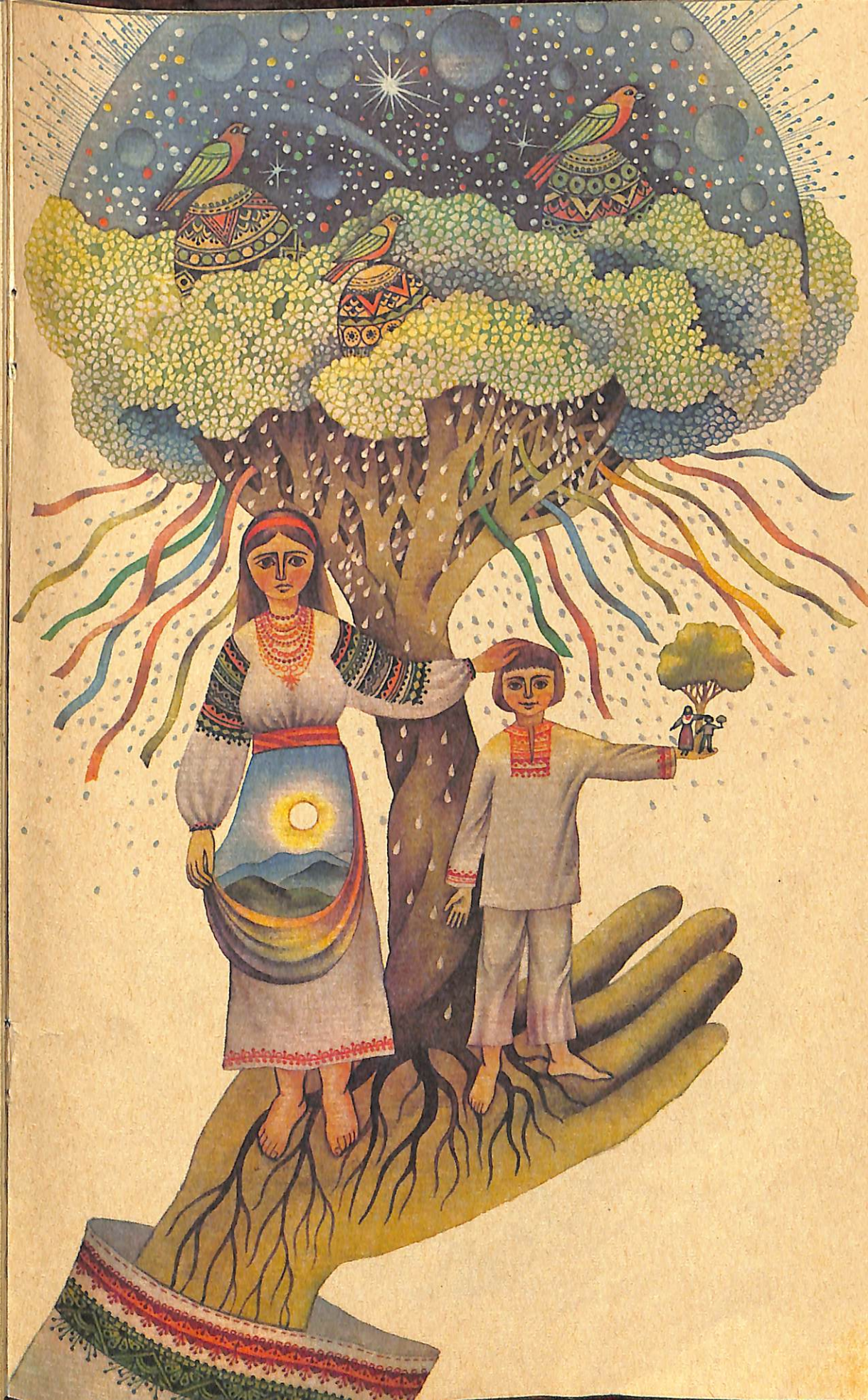
АНТОНИЧ
БУВ
ХРУЩЕМ...

Антонич був хрущем
і жив колись на вишнях,
на вишнях тих,
що їх оспівував Шевченко...

ЗАХІД

Воли рогами сонце колють,
аж з нього кров тече багряна.
Зачервонились трави в полі —
це захід куриться, мов рана...

НЕСИТИЙ
КРУК
НАД МОСТОМ
КРЯКАВ

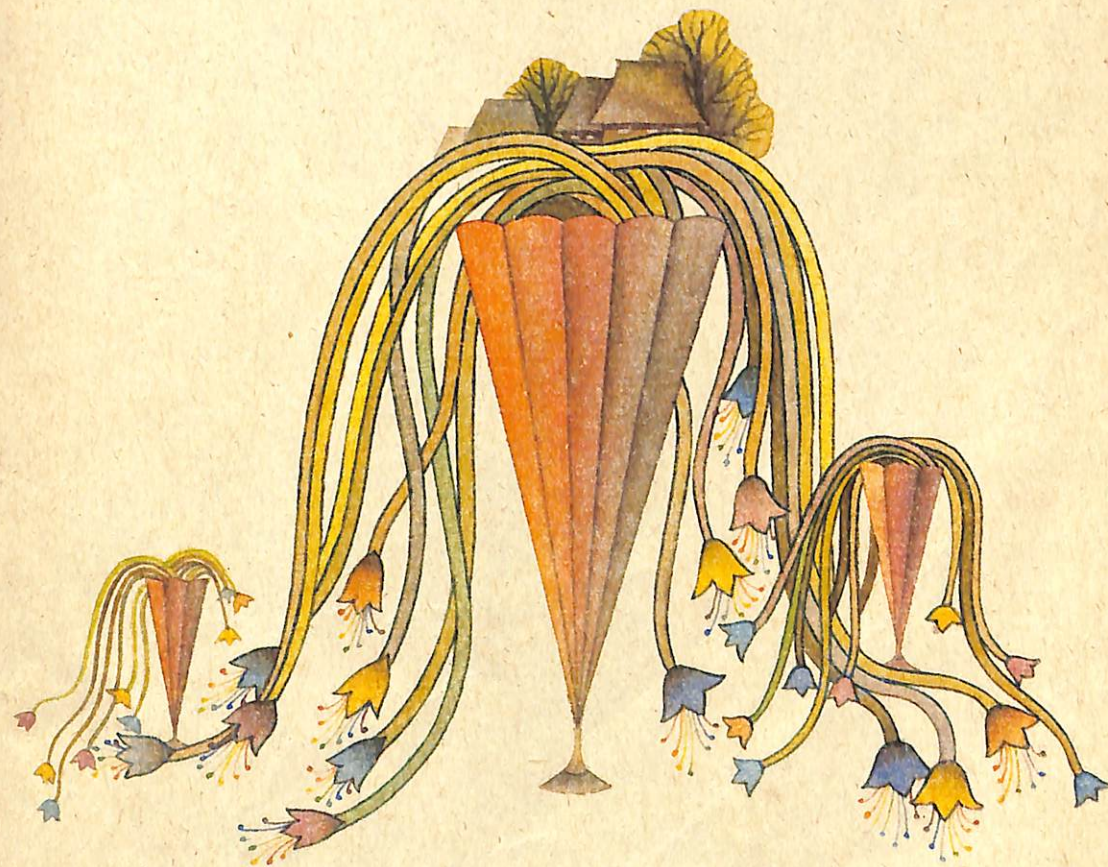
Неситий крук над мостом крякав,
плило рікою сонце в світ.
Туди ходив ловити раки,
коли мені було п'ять літ.
Колола пальчики шипшина,
устами ссав солодку кров.
На зорі задививсь хлопчина,
але своєї не знайшов...

Широкий світ, від серця ширший,
і ширший вітер на селі.
Не помістити в цьому вірші
ні зір, ні неба, ні землі.

ЗЕЛЕНИЙ
ЯСЕНЬ,
СЕРП І КОНІ

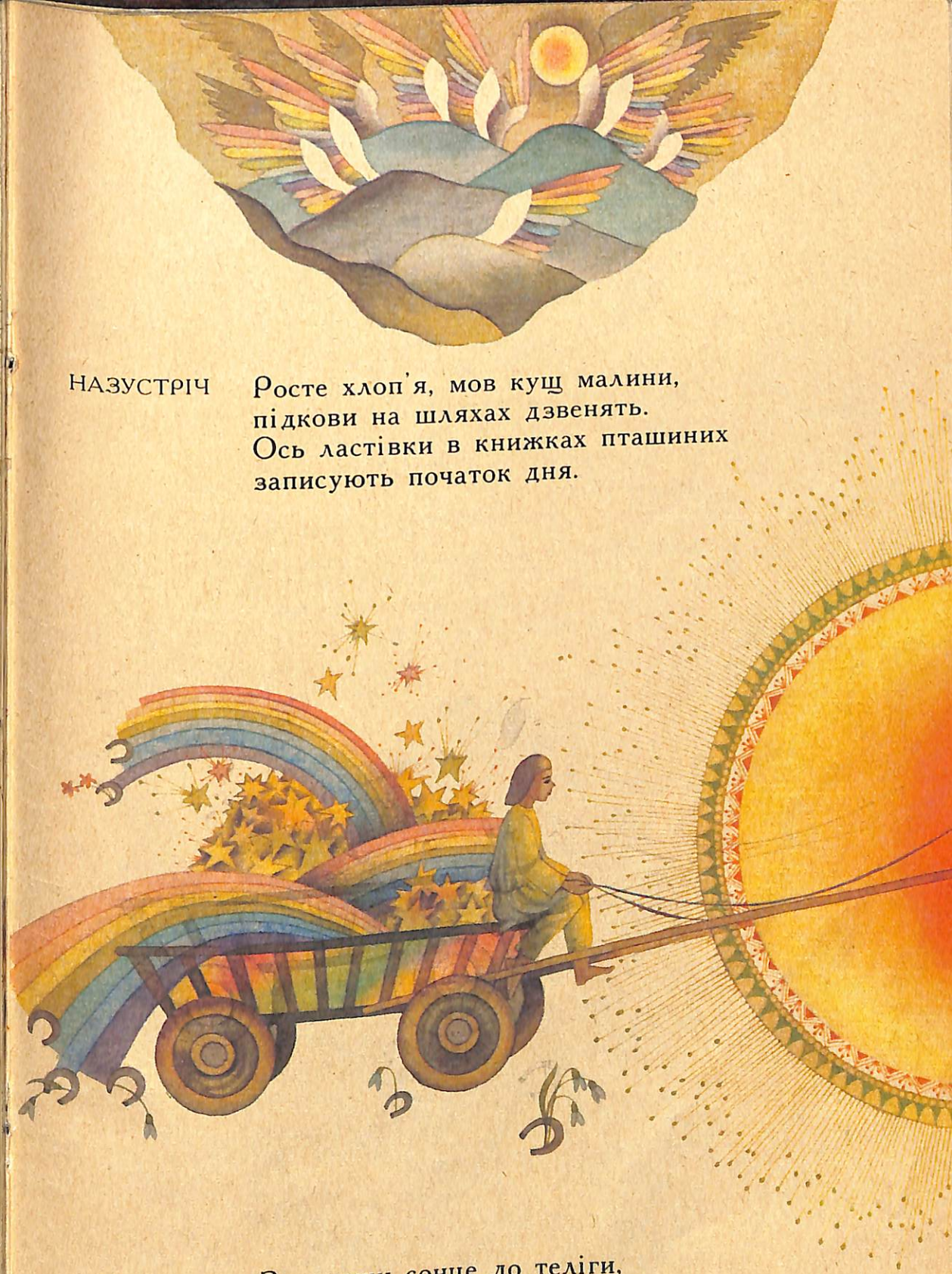
Зелений ясень, серп і коні.
Прилинув хлопець до вікна.
В чарки сріблісті і червоні
поналивалася весна.

І хочеться хлопчині конче
від весняних воріт ключа.
З трави неждано скочить сонце,
немов сполохане лоша.

НАЗУСТРІЧ Рoste хлоп'я, мов куш малини,
підкови на шляхах дзвенять.
Ось ластівки в книжках пташиних
записують початок дня.

Запрягши сонце до теліги,
назустріч виїду весні.
Окриленим, хрещатим снігом
співають в квітні юні дні.

ОБ ХМАРУ
ХМАРА

Об хмару хмара, мов об дошку дошка,
ударить глухо, й небо затріщить.
З лопати хмари сиплються дощі,
немов пісок дзвінкий.

В зелену ложку
листка бере калина дощ, мов юшку,
і п'є, і п'є...

КЛЕНИ

Схилились два самотні клени,
читаючи весни буквар,
і знов молюсь землі зеленій
зелений сам, немов трава.

Оброслий мохом лис учений
поетику для кленів склав.
Співає день, співають клени,
лопоче сонячна стріла.

ВЕСНА --
НЕНАЧЕ
КАРУСЕЛЬ

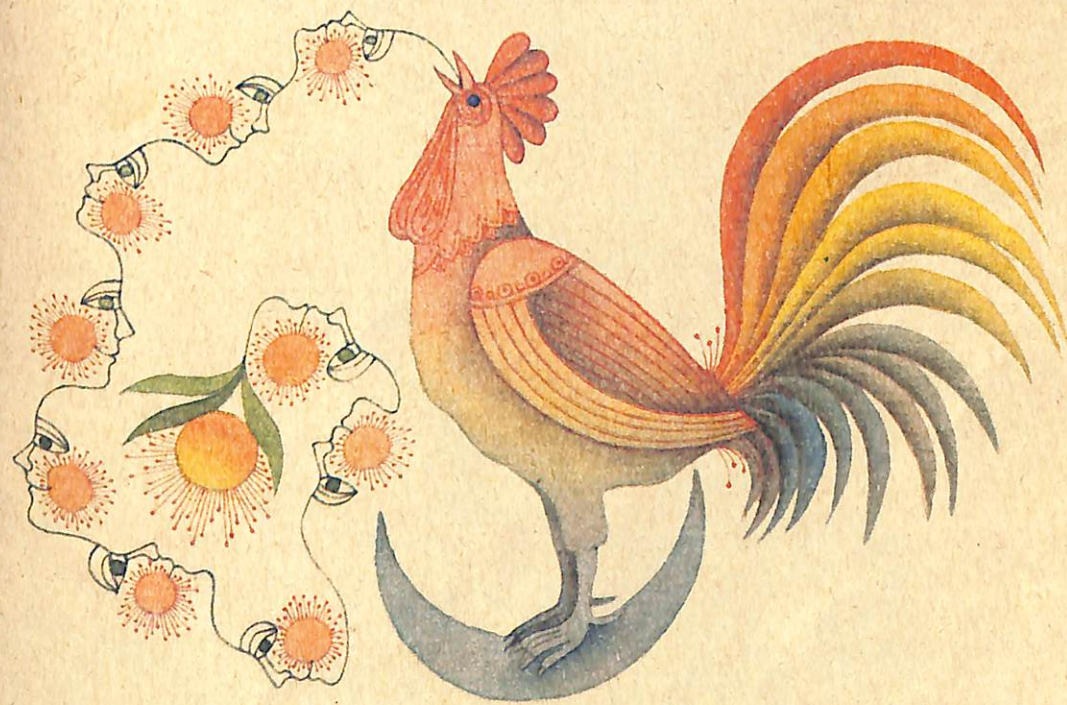
Весна — неначе карусель,
на каруселі білі коні.
Гірське село в садах морель,
і місяць, мов тюльпан, червоний.

СЕЛО

Від воза місяць відпрягають.
Широке, конопляне небо.
Обвіяна далінь безкрая,
і в синім димі лісу гребінь.

З гір яворове листя лине.
Кужіль, і півень, і колиска.
Вливається день до долини,
мов свіже молоко до миски.

ЗИМА

Кравці лисицям хутра шують,
вітри на бурю грізно трублять.
О доле, стережи в завію
і людські, і звірячі кубла.

У сто млинах зима пшеницю
на сніг сріблясто-синій меле.
Назустріч бурі ніч іскриться,
привалюючи небом села.

Я РОЗУМІЮ
ВАС...

Я розумію вас, звірята і рослини,
я чую, як шумлять комети і зростають трави.
Антонич теж звіря сумне і кучеряве.

Любі маленькі читачі!

Поет Богдан-Ігор Антонич міг бути вашим старшим братом. Але він не зміг жити серед тих, які часто обдурювали одне одного, які зовсім не любили віршів, а мріяли тільки про повні шухляди грошей і про величезні холодильники з ковбасами. Та й діти не завжди тишили поета, адже вони були страшними вередунами: хлопчики з ранку до вечора лишень те й робили, що ганяли м'яча, а дівчатка — бавилися ляльками. Для того щоб послухати вірші, прислухатися до щебету пташок чи до перешіптування лісу, в них не залишалось часу. Антонич жив у Львові. У нього була сестра — лисиця. Він писав про неї у своїх віршах, бо вмів розмовляти з рослинами й звірятами, розумів їхню мову. Навесні поет перетворювався на веселого хруща і бринів над розквітлими вишнями. Спитайте у своїх дідусів і бабусь, які то прекрасні

створіння — маленькі вечірні хрущі... Одного літнього дня, перед ніччю на Івана Купала, Антонич вирушив шукати квітку папороті, яка приносить людям щастя. Відтоді його більше ніхто й не бачив. Кажуть, він знайшов-таки свою квітку, що росла аж за третьою зорею. Але спробуйте повернутися до Львова з-за третьої зорі... На щастя, Богдан-Ігор Антонич залишив нам свої незвичайні вірші. У цій книжечці — уривочки з них. Прочитайте їх уважно — раз, другий, третій... «Антонич був хрущем і жив колись на вишнях...» Ви не звикли до таких віршів? Не вірите, що таке може бути?.. Повірте, у справжніх поетів буває все. Вони — чарівники, які іноді ще приходять на нашу землю, щоб зробити її кращою і веселішою. Коли дочитаєте цю книжечку, спробуйте й самі згадати, а ким ви були колись — квіткою, травичкою, соловейком? Пам'ятаєте чи забули вже?...

ІВАН МАЛКОВИЧ

